EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 11.9.2019.
COM(2019) 410 final

2019/0191 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē saistībā ar lēmuma pieņemšanu pagarināt PTO piešķirto izņēmumu, kas ļauj jaunattīstības valstīm, kuras ir dalībvalstis, piemērot preferenciālu tarifu režīmu vismazāk attīstīto valstu produktiem

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kura Savienības vārdā jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē, saistībā ar paredzēto lēmuma pieņemšanu pagarināt PTO piešķirto izņēmumu, kas ļauj jaunattīstības valstīm, kuras ir dalībvalstis, piemērot preferenciālu tarifu režīmu vismazāk attīstītām valstīm.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Marakešas līgums par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu

Marakešas līgums, ar ko izveido Pasaules Tirdzniecības organizāciju ("PTO līgums"), stājās spēkā 1995. gada 1. janvārī.

Eiropas Savienība ir šā līguma Puse.

2.2. Ministru konference un Pasaules Tirdzniecības organizācijas Vispārējā padome

Saskaņā ar PTO līguma IV panta 1. punktu Ministru konference ir pilnvarota pieņemt lēmumus par visiem jautājumiem saistībā ar jebkuru daudzpusējo tirdzniecības nolīgumu.

Saskaņā ar PTO līguma IV panta 2. punktu Ministru konferenču sanāksmju starplaikā tās funkcijas pilda Vispārējā padome.

Saskaņā ar PTO līguma IX panta 1. punktu lēmumus parasti pieņem vienprātīgi.

2.3. Paredzētais PTO Vispārējās padomes akts

Saskaņā ar PTO līguma IX panta 3. punktu pienākumu, kas uzlikts kādam dalībniekam, izņēmuma gadījumos var atcelt.

Pēc Čīles, Ķīnas, Indijas, Taizemes un Turcijas ("līdzatbalstītājas") lūguma PTO Vispārējai padomei atbilstīgi PTO līguma IX panta 3. un 4. punktam ir jāpieņem lēmums pagarināt pašreizējo PTO izņēmumu, kas ļauj jaunattīstības valstīm, kuras ir dalībvalstis, piemērot preferenciālu tarifu režīmu vismazāk attīstītām valstīm (VAV) (turpmāk "paredzētais akts").

Pašreizējais izņēmums attiecībā uz vismazāk attīstītām valstīm zaudē spēku 2019. gada 30. jūnijā. Tāpēc paredzētā akta mērķis ir pagarināt šo izņēmumu no 2019. gada 1. jūlija līdz 2029. gada 30. jūnijam.

Paredzētais akts būs saistošs PTO dalībvalstīm saskaņā ar PTO līguma IX panta 3. punktu, kā arī II panta 2. punktu, kas paredz, ka: "Līgumi un ar tiem saistītie juridiskie akti, kas ietverti 1., 2. un 3. pielikumos <…>, ir šī Līguma neatņemamas sastāvdaļas, kas ir saistošas visām tā Dalībvalstīm."

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Līdzatbalstītājas lūdza pagarināt pašreizējo PTO izņēmumu no pienākuma izpildes saskaņā ar *GATT* 1994 I panta 1. punktu, ļaujot jaunattīstības valstīm, kuras ir dalībvalstis, piemērot vismazāk attīstīto valstu (kuras par tādām noteikusi Apvienoto Nāciju Organizācija) produktiem preferenciālu tarifu režīmu no 2019. gada 1. jūlija līdz 2029. gada 30. jūnijam, nepiemērojot tādas pašas tarifa likmes līdzīgiem produktiem no citām dalībvalstīm.

Līdzatbalstītājas iesniedza lūgumu saskaņā ar PTO līguma IX panta 3. un 4. punktu. Tās šo lūgumu pamato ar VAV īpašo neaizsargātību un specifiskām strukturālām grūtībām, ar kurām šīs valstis saskaras globālajā ekonomikā, kā arī uz to, cik svarīgi ir uzlabot šo valstu efektīvu

līdzdalību daudzpusējā tirdzniecības sistēmā, piešķirot tām jēgpilnu piekļuvi tirgum, tādējādi atbalstot to ražošanas un eksporta bāzes dažādošanu.

Šis būs otrais pagarinājums izņēmumam no preferenciālā tarifu režīma VAV, ko sākotnēji piešķīra 1999. gada 15. jūnija līdz 2009. gada 30. jūnijam[1] un 2009. gada 27. maijā pagarināja līdz 2019. gada 30. jūnijam[2].

Šā izņēmuma pagarināšana negatīvi neietekmēs ne Savienības ekonomiku, ne tirdzniecības attiecības ar valstīm, kuras gūst labumu no šā izņēmuma. Savienība ar iniciatīvu "Viss, izņemot ieročus" VAV nodrošina pilnīgu beznodokļu un bezkvotu piekļuvi un atbalsta arī citu PTO dalībvalstu, tostarp jaunattīstības valstu, centienus nodrošināt preferenciālu tarifu režīmu VAV. Savienība turklāt uzskata, ka ir vajadzīgs juridisks akts, lai jaunattīstības valstis varētu nodrošināt šādas preferences, ņemot vērā to, ka PTO iespēju došanas klauzula dod šādu iespēju tikai attīstītām dalībvalstīm. Tāpēc ar nostāju, kura Savienībai jāpieņem Vispārējā padomē, vajadzētu atbalstīt šā izņēmuma pagarināšanu.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā ir paredzēti lēmumi, kas nosaka "nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu."

Jēdziens "lēmumi ar juridiskām sekām" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautisko tiesību normām, bet kas "var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu[3]".

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

PTO Vispārējā padome ir struktūra, kas izveidota ar līgumu, proti, PTO līgumu.

Akts, kuru Vispārējā padome tiek aicināta pieņemt, ir lēmums ar juridiskām sekām. Plānotais akts atbilstoši starptautiskajām tiesībām būs pusēm saistošs saskaņā ar PTO līguma II panta 2. punktu un IX panta 3. punktu.

Paredzētais akts nepapildina un negroza līgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu pieņemamā lēmuma materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā paredzētā akta mērķa un satura, attiecībā uz kuru ieņem nostāju Savienības vārdā. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti un viens ir atzīstams par galveno, bet otrs nav būtisks, tad lēmums, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, ko prasa galvenais jeb dominējošais mērķis vai komponents.

---

1 WT/L/304.

2 WT/L/759.

3 Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI: EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētā akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz kopējo tirdzniecības politiku.

Tāpēc ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. panta 4. punkta pirmā daļa.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 207. panta 4. punkta pirmajai daļai saistībā ar LESD 218. panta 9. punktu.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Tā kā PTO Vispārējās padomes akts īstenos PTO līguma noteikumus attiecībā uz izņēmumiem, ir lietderīgi to pēc tā pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2019/0191 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē saistībā ar lēmuma pieņemšanu pagarināt PTO piešķirto izņēmumu, kas ļauj jaunattīstības valstīm, kuras ir dalībvalstis, piemērot preferenciālu tarifu režīmu vismazāk attīstīto valstu produktiem

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Marakešas līgums, ar ko izveido Pasaules Tirdzniecības organizāciju ("PTO līgums"), stājās spēkā 1995. gada 1. janvārī.

(2) Saskaņā ar PTO līguma II panta 2. punktu "Līgumi un ar tiem saistītie juridiskie akti, kas ietverti 1., 2. un 3. pielikumos (turpmāk tekstā "Daudzpusējie tirdzniecības līgumi"), ir šī Līguma neatņemamas sastāvdaļas, kas ir saistošas visām tā Dalībvalstīm."

(3) Saskaņā ar IX panta 3. punktu Ministru konference izņēmuma gadījumos var lemt par pienākuma atcelšanu, kas dalībniekam uzlikts ar PTO līgumu vai jebkādu no daudzpusējiem tirdzniecības līgumiem.

(4) PTO līguma IX panta 3. un 4. punktā ir noteiktas procedūras, saskaņā ar kurām piemēro izņēmumus attiecībā uz daudzpusējiem tirdzniecības nolīgumiem, kas atrodami PTO līguma 1A, 1B vai 1C pielikumā un to pielikumos.

(5) Saskaņā ar PTO līguma IV panta 1. punktu Ministru konference ir pilnvarota pieņemt lēmumus visos jautājumos saistībā ar jebkuru daudzpusējo tirdzniecības nolīgumu.

(6) Saskaņā ar PTO līguma IV panta 2. punktu PTO Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Ministru Konferences sanāksmju starplaikā tās funkcijas pilda Vispārējā padome. Saskaņā ar PTO līguma IX panta 1. punktu lēmumus parasti pieņem vienprātīgi.

(7) PTO dalībvalstis 1999. gada 15. jūnijā piešķīra izņēmumu no pienākumu izpildes saskaņā ar *GATT* 1994 I panta 1. punktu ciktāl tas nepieciešams, lai ļautu jaunattīstības valstīm, kuras ir dalībnieces, piemērot vismazāk attīstīto valstu (kuras par tādām noteikusi Apvienoto Nāciju Organizācija) produktiem preferenciālu tarifu režīmu līdz 2009. gada 30. jūnijam, nepiemērojot tādas pašas tarifa likmes līdzīgiem produktiem no citām dalībvalstīm. PTO dalībvalstis 2009. gada 27. maijā pagarināja izņēmumu no 2009. gada 1. jūlija līdz 2019. gada 30. jūnijam.

(8) Saskaņā ar PTO nolīguma IX panta 3. un 4. punktu Čīle, Ķīna, Indija, Taizeme un Turcija ("līdzatbalstītājas") iesniedza Vispārējai padomei lūgumu pieņemt lēmumu pagarināt pašreizējo PTO izņēmumu, kas ļauj jaunattīstības valstīm, kuras ir

dalībvalstis, piemērot preferenciālu tarifu režīmu vismazāk attīstīto valstu produktiem no 2019. gada 1. jūlija līdz 2029. gada 30. jūnijam.

(9) Līdzatbalstītājas šo lūgumu pamato ar vismazāk attīstīto valstu īpašo neaizsargātību un specifiskām strukturālām grūtībām, ar kurām šīs valstis saskaras globālajā ekonomikā, kā arī uz to, cik svarīgi ir uzlabot šo valstu efektīvu līdzdalību daudzpusējā tirdzniecības sistēmā, piešķirot tām jēgpilnu piekļuvi tirgum, tādējādi atbalstot to ražošanas un eksporta bāzes dažādošanu.

(10) Šā izņēmuma piemērošana negatīvi neietekmēs ne Savienības ekonomiku, ne arī Savienības tirdzniecības attiecības ar valstīm, kuras gūst labumu no šā izņēmuma. Turklāt Savienība nodrošina vismazāk attīstītām valstīm pilnīgu beznodokļu un bezkvotu piekļuvi ar programmu "Viss, izņemot ieročus" un atbalsta arī citu PTO dalībvalstu centienus nodrošināt tirdzniecības preferences VAV.

(11) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kura Eiropas Komisijai Savienības vārdā ir jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē, lai saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu atbalstītu līdzatbalstītāju lūgumu pagarināt izņēmumu, jo izņēmuma pagarināšana būs saistoša PTO dalībvalstīm,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kura Savienības vārdā Eiropas Komisijai ir jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas Vispārējā padomē, ir atbalstīt PTO izņēmuma pagarināšanu, kas ļauj jaunattīstības valstīm, kuras ir dalībvalstis, piemērot preferenciālu tarifu režīmu vismazāk attīstīto valstu produktiem no 2019. gada 1. jūlija līdz 2029. gada 30. jūnijam.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs